

Hermann Jahn, Dešno
předewzačel

„Čehodla angažuje so serbski předewzačel w słowjanskim wukraju?“

Ja som Hermann Jahn, w pětkej generaciji blidař na małej wějsaňskej blidarni w Dešnje. Hyšći dvě generaciji naslědk jo toś ta blidarnja z małym rolnikarstwom zwězana była. Tak jo žywjjenje a pšežywjjenje blidarskeje familije zarucone było. Serbska rěc jo až tencas wobchadna komunikacija we jsy, doma a w blidarni była. Wot kónca wojny jo se to pomałem změnilo.

Ja som serbski rožony. Wot małego som serbsku rěc słyšať a powědať. ale pisať a cytať njejsom ju nawuknuť, ako teke moje sobuwukniki nic. Ale něco som až doněta serbskego zachowať.

Mjazy Polakami a Serbami su južo pšecej styki wobstali. To su pšedewšym kulturne kontakty a pšijašelske zwiski. Něnto jo Polska južo šesćzaset lět naš direktny sused. Teritorialna bliskosć se pokažo na młogi part ako lěpšyna za wobeju. Ja bydlim jano styržasća kilometrow wot granice, sedymzaset kilometrow jo do Žary. W žinsajšnem casu spěšnych komunikacijow a wotcynjonych granicow jo nam Polska bliska ako žednje. Wušej togo se wuwija njeje pšistup do EU.

Ze słowjaňskimi susedami jo naša familija wot něga kontakty měta. K nam su woglědali wosobiny z Čěskeje, Polskeje a Słowakskeje. W Žarach smy blidarja a pšekupca znali. Tencas som južo polske słowa słyšať. Dolnoserbska rěc jo nejbliša polskej rěcy.

Togodla som ja teke pozdžej polsku wobchadnu rěc nimo šěžkosći powědať nawuknuť. pisať ju njamgu.

Jadnogo dnja jo se pokazalo, až naš małučki zawod kapital wobsejžijo. Kapital jo byť znaše drugeje rěcy. A to jo pšišo tak:

Na zachopjeňku žewješzasetych lět, po politiskej změnje, njejsom dobrego fachowego žělašerja namakať. We wokolnosći su dobre blidarje felowali. Co cyniś? Som se pšemysliť, lěc mogu ze swojimi zwiskami do Žarow něco wugbať a wopytať wot tam boršu dostať. A to jo se mě ražiło. Serbska rěc, kotaruž njejsom za moje dalejwuwiše až do togo trjebať, jo se naraz za trěbna wopokazała. Som se ze swojeju serbskeju rěcu procowať, ju za swoje interesy zasajžiť. Ale ja som mēnjenja, až se taka iniciatiwa jano pšez rěc, a to w rucnikarstwje abo pla službnych wugbašow (Dienstleistungen) wuplašijo. Což pšez statne instance žo, trjeba cas. Ale pla mnjo jo se to bžeze běrokratije wiwiło. Dowolnosć za gorejbranje gostnego žělašerja som z Frankfurta dostať, pšizwolili su połtera lěta.

Moj předny gostny žělašer jo wjelgim pilny a dobry fachowc byť. Wot njogo som polščinu nawuknuť. W krotkem casu smej se rozmětej. Slědowali su dalšne žělašerje. Žedne su teke

dwojcy w Dešnje žělali. Wšykne su se spěšnje zažywili, z drugimi kolegami se rozměli a pšipodla něco němski nawuknuli. Ja som se na nich spušćiš mogał.

Něnto som se kšěł rozglědowaš dalej za granicu, snaž tam firmu natwariš.

We wukraju statkowaš, to za mnjo groni:

1. Nowe gospodarske a priwatne kontakty natwariš,
2. Swoje produkty porucowaš a produkty drugogo kraja poznaš
3. Pšedowanje produktow rozšyriš na wjetšy teritorium
4. Na wuwise europskich wikow glědaš a to wosebnje blisko granice.

Pšez swoje procowanja som wěcej zacuša a mały doglěd do polskego ruceńkarstwa dobył. Dalej som zaglědał do problematiki zrosćenja wikow a som pšedncych sobuwikowarjow we wukraju na wocyma měł.

Potom som na mysli měł, z pomocu svojich wukrajnych blidarjow w Polskej firmu wotcyniš. To jo se mě we Wrocławje zglucyło. Někotarych z mojich něga gostnych žěłašerjow som we Wrocławje pšistajił. Tam som zwětšego za němski mark produkował. Produkty som do Němskeje wozył. Nejwěcej smy produkowali wězby, carporty a schody. Montěrowali su je pšedewšym serbske a němske kolegi mojeje Dešańskeje blidarnje. Problemow jo mało wostało. Zažěłanje tamnych žěłašerjow ga njejo notne było. Na normu a kwalitu su zwucone byli a wšykno perfektnje zmejstrowali.

Słowko cu hyšći groniš ku zgromadnemu žěloju z polskimi statnymi instancami. Teke to jo krađu njeproblematiske. Terminy su dali za krotšy cas. Dowolenja a wopisma su spěšnje slědowali.